

2. Про приєднання України до Конвенції про спрощення формальностей у торгівлі товарами : Закон України від 30.08.2022 року № 0165 - 2554-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2554-20#Text>.

3. Статистика та реєстри. Офіційний сайт Державної митної служби України. URL: <https://customs.gov.ua/statistika-ta-reiestri>.

КОРНЬОВА Вікторія,

здобувачка вищої освіти обліково-фінансового факультету

Науковий керівник – **Мікуляк К. А.**, асистент кафедри фінансів, банківської справи та страхування,

Миколаївський національний аграрний університет, м. Миколаїв

АДАПТАЦІЯ СТРАХОВОГО ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ ДО СТАНДАРТІВ ЄС: ВИКЛИКИ ТА МОЖЛИВОСТІ ДЛЯ НАЦІОНАЛЬНОГО СТРАХОВОГО РИНКУ

Євроінтеграційний курс України визначає необхідність глибокої трансформації страхового законодавства відповідно до стандартів Європейського Союзу. Особливої актуальності цей процес набуває у контексті адаптації до Директиви Solvency II, що передбачає запровадження ризикоорієнтованого підходу до оцінки платоспроможності страховиків, посилення вимог до корпоративного управління та внутрішнього контролю, а також формування системи прозорого нагляду. Це сприятиме не лише посиленню стійкості страхових компаній, а й підвищенню довіри з боку споживачів та іноземних інвесторів [2]. З 2020 року функції регулювання небанківського фінансового ринку в Україні були передані Національному банку України, що дало змогу активізувати реформування галузі та спрямувати зусилля на гармонізацію із європейським правом. Одним із головних кроків стала підготовка нового Закону України «Про страхування», який має на меті привести національне законодавство у відповідність до вимог Директиви Solvency II [1].

Важливим елементом адаптації є впровадження стандартів звітності та оцінки ризиків, що передбачають використання внутрішніх моделей для розрахунку платоспроможності. Такий підхід дозволяє більш точно оцінити фінансову стійкість страхових компаній і мінімізувати системні ризики. Крім того, українське законодавство має бути адаптоване до принципів Міжнародної асоціації органів нагляду за страховою діяльністю (IAIS), що дозволяє посилити нагляд за ринком та запобігати зловживанням. На цьому тлі важливою є співпраця України з Європейською комісією, а також міжнародними організаціями, такими як Світовий банк та МВФ, які надають експертну і технічну підтримку реформам у фінансовому секторі.

Разом з тим, процес адаптації не позбавлений викликів. По-перше, значна частина українських страхових компаній наразі не має достатнього капіталу для

виконання нових нормативів платоспроможності. Це може призвести до консолідації ринку, виходу з нього слабших гравців і посилення позицій великих страховиків. По-друге, на заваді ефективній адаптації стоїть низький рівень фінансової грамотності населення та обмежений попит на страхові послуги, що стримує розвиток ринку в цілому [2]. Крім того, Україна досі не має єдиного цифрового середовища, яке б забезпечувало ефективну взаємодію між страховими компаніями, регулятором та споживачами. В умовах цифровізації європейського страхового простору це створює додатковий розрив між українським та європейським ринками [3].

Не менш значущим викликом залишається війна, яка суттєво вплинула на всі сфери економіки, зокрема й на страхову. Значна частина активів страховиків була втрачена або втратила ліквідність, що негативно позначилося на здатності компаній виконувати свої зобов'язання. При цьому зменшився обсяг страхових премій, зросла частка перестрахування та зросли ризики неплатоспроможності окремих гравців [4]. У контексті повоєнного відновлення особливого значення набуває роль страхування в процесі реконструкції інфраструктури, житлового фонду та підтримки малого і середнього бізнесу [5]. Впровадження механізмів страхування військових ризиків, страхування інвестицій та аграрного страхування є критично важливими для залучення іноземного капіталу і забезпечення економічної стабільності.

Попри всі зазначені труднощі, адаптація до стандартів ЄС відкриває низку можливостей для українського страхового ринку. Насамперед це підвищення прозорості та довіри до сектору з боку споживачів, інвесторів та європейських партнерів. Гармонізація з європейським законодавством створює передумови для залучення міжнародного капіталу, розвитку нових страхових продуктів та зміцнення фінансової стабільності національного ринку [2]. Застосування єдиних європейських підходів до оцінки ризиків дозволить страховим компаніям ефективніше управляти своїми резервами, впроваджувати сучасні інструменти перестрахування та посилювати контроль за внутрішніми процесами. Крім того, цифровізація та впровадження електронного страхування дадуть змогу підвищити ефективність бізнес-моделей, зменшити витрати та розширити доступ населення до страхових послуг [3, 4].

Таким чином, адаптація страхового законодавства України до стандартів ЄС є не лише необхідним етапом для інтеграції у європейський фінансовий простір, а й інструментом для розвитку внутрішнього страхового ринку. Успішне впровадження змін залежить від здатності держави забезпечити законодавчу і технічну підтримку реформ, а також від готовності страховиків до трансформації своїх бізнес-моделей відповідно до нових вимог. У довгостроковій перспективі це сприятиме зміцненню національного ринку, його інтеграції в європейський простір та забезпеченню надійного страхового захисту для громадян і підприємств.

Список використаних джерел:

1. Про страхування : Закон України від 18.11.2021 № 1909-IX ; станом на 15 листоп. 2024 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1909-20#Text>.
2. Адаптація страхового ринку України до глобальних викликів: євроінтеграційний контекст. Economy and Society. 2024. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/5516>.
3. Войтенко І. В. Електронне страхування в Україні: сучасний стан та перспективи розвитку. Економіка та суспільство. 2024. URL: <https://journals.indexcopernicus.com/api/file/viewByFileId/2323670>.
4. Воєнний вплив на страховий ринок України. CRUST. 2023. URL: <https://crust.ust.edu.ua/server/api/core/bitstreams/bde1b9d9-9243-46cd-9ae1-226b90815ca2/content>.
5. Гончар Є.А. Мікуляк К.А. Розвиток страхового ринку України в умовах воєнного стану. Трансформація фінансової системи України: тенденції та перспективи розвитку : матеріали VII Всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Миколаїв; 23-24 листопада 2023 р. Миколаїв : МНАУ, 2023. С. 10-12.

САВЧЕНКО Катерина,

здобувачка вищої освіти факультету економіки

Науковий керівник – **Бобирь О.І.**, канд. екон. наук, доцентка, доцентка кафедри фінансів, банківської справи та страхування,

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара, м. Дніпро

ЕВОЛЮЦІЯ СТРАХУВАННЯ ТА СТРАТЕГІЧНІ ВЕКТОРИ РОЗВИТКУ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНОЇ НЕСТАБІЛЬНОСТІ

Страхування зазнало поступової еволюції, що віддзеркалює зростаючу складність економічних відносин та роль держави в антикризових механізмах. У нестабільні періоди взаємне страхування підтверджує свою здатність швидко мобілізувати ресурси. Сучасні виклики світової нестабільності вимагають інтеграції історичних принципів із прогресивними практиками – чіткими мінімальними рівнями виплат, оновленими довідниками ОСАЦВ, новими продуктами житлового страхування та професійною сертифікацією посередників – для закріплення довіри населення та підвищення фінансової стійкості ринку.

Взаємне страхування виникло ще в глибокій давнині як своєрідний механізм спільного захисту від ризиків без мети отримання прибутку. Перші письмові свідчення датуються Вавилонією (1792–1750 рр. до н.е.), де учасники торговельних караванів домовлялися про взаємодопомогу за системою «розкладки»: кожен вносив частину вантажу до спільного фонду, з якого відшкодовували збитки у разі пограбування, крадіжки чи зникнення товару [4]. Подібні домовленості поширилися далі на майно мореплавців у Палестині, Сирії, країнах Перської затоки, Фінікії та Стародавній Греції, а в Римській імперії в I ст. до н.е. солдати створювали похоронні клуби для колективної